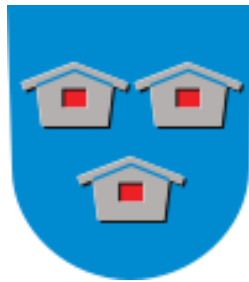

TYRNÄVÄN KUNTA

TURVALLISUUSSUUNNITELMA 2021 - 2026

Paikallinen turvallisuussuunnitelma
Kunnanjohtaja
Vesa Anttila
Tyrnävä 7.8.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. TURVALLISUUSUUNNITELMAN TARKOITUS	3
1.1 Mihin turvallisuussuunnittelu perustuu?	3
2. TURVALLISUUSUUNNITTELUN TAVOITTEET	5
2.1. Turvallisuus	5
2.2 Tyrnävän kunnan turvallisuustyön tavoitteet	6
2.2.1 Sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden huomioiminen Tyrnävän kunnan turvallisuustyössä	7
2.2.2 Paikallisen turvallisuussuunnittelun ja -työn kehittäminen	7
2.2.3 Turvallisuusyhteistyön parantaminen	7
2.2.4 Koulutus ja osaamisen kehittäminen	8
2.2.5 Tapaturmien ja onnettomuuksien vähentäminen ja ehkäisy	9
2.2.6 Väkivallan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy	9
2.2.7 Syrjäytymisen ehkäisy	9
2.2.8 Liikenneturvallisuuden parantaminen	10
2.2.9 Kuntalaisten turvallisuustietoisuuden lisääminen	10
3. TOIMENPITEET TURVALLISUUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI	11
4. TURVALLISUUSTAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA VALVONTA	12
5. TYRNÄVÄN KUNNAN TURVALLISUUSTYÖ, TOIMINTASUUNNITELMA 2021 - 2026	13

1. TURVALLISUUSSUUNNITELMAN TARKOITUS

Turvallisuussuunnitelman tarkoituksena on kartoittaa kunnan turvallisuustilanne, tehdä tilanteen mukainen toimintasuunnitelma turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä parantamiseksi ja toteuttaa tietyllä aikavälillä turvallisuutta parantavia toimenpiteitä toimintasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi turvallisuussuunnitelman toimintasuunnitelmaan sisältyy suunnitelma toteutuksen seurannasta ja seurannan toteutuksesta.

Turvallisuustyöllä pyritään takaamaan sekä kunnan oma, että kunnan alueella toimivien yritysten ja yhteisöjen toiminta ja toiminnan häiriöttömyys sekä kuntalaisten turvallisuus. Näin saadaan aikaan myös taloudellisia säästöjä kustannuksista, joita rikollinen toiminta tai onnettomuudet aiheuttavat. Samalla parannetaan myös alueen kilpailukykyä.

Tyrnävän kunta haluaa parantaa oman kuntansa ja kuntalaistensa turvallisuutta sekä tehdä oman osansa kansallisessa turvallisuustyössä. Tyrnävän kunnan tavoitteena on, että sen jokaisella asukkaalla on mahdollisuus turvalliseen elinympäristöön ja elämään.

1.1 Mihin turvallisuussuunnittelu perustuu?

Sisäministeriö on julkaissut paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset. Linjaukset laadittiin nyt ensimmäistä kertaa. Niiden tavoitteena on edistää ja yhdenmukaistaa arjen turvallisuustyötä paikallis- ja aluetasolla, kuntien ja tulevien maakuntien itsehallintoa kunnioittaen. Turvallisuussuunnittelu ei ole lakisääteistä toimintaa ja turvallisuussuunnittelun tilanne vaihtelee voimakkaasti eri kunnissa ja alueilla. Turvallisuussuunnittelun linjaukset mahdollistavat yhdensuuntaisemman valtioneuvostotasaisen tuen alue- ja paikallistasolle. Linjaukset perustuvat valtioneuvoston periaatepäätökseen sisäisen turvallisuuden strategiasta (5.10.2017).

Linjausten yleisessä osiossa esitellään turvallisuussuunnittelun menettelytapoja, eri toimijoiden vastuita ja hyviä käytäntöjä. Toimenpidekortteissa kuvataan sellaisia turvallisuussuunnittelun toimenpiteitä ja tavoitteita, jotka ovat konkreettisia, koskevat tämänhetkisiä tai nousevia kansallisia haasteita, niistä on saatavilla tietoa ja niillä on

mahdollisuus parantaa turvallisuutta paikallistasolla. Toimenpidekortit ovat: nuorten rikollisuuden vähentäminen, ikääntyneiden asumisen turvallisuuden kehittäminen, lähisuhdeväkivallan vähentäminen, hyvien väestösuhteiden edistäminen, alkoholista johtuvien turvallisuushaittojen ennaltaehkäisy ja julkisten tilojen turvallisuus.

Turvallisuussuunnittelu on pitkäjänteinen, järjestelmällinen ja koordinoitu prosessi paikallistai alue- tai aluetason turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi eri toimijoiden yhteistyönä. Turvallisuussuunnittelulla ennalta ehkäistään ja torjutaan onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia sekä häiriöitä ja parannetaan ihmisten turvallisuuden tunnetta.

Linjaukset on valmisteltu sisäisen turvallisuuden ohjausryhmän työvaliokunnassa, johon kuuluvat strategiasihteeristön edustajien lisäksi sisäministeriön pelastus- ja poliisiosasto, Suomen Kuntaliitto, oikeusministeriö (rikosentorjuntaneuvosto) ja sosiaali- ja terveysministeriö. Lisäksi linjaukset olivat laajalla lausuntokierroksella, jonka jälkeen niihin tehtiin tarkennuksia saatujen lausuntojen perusteella. Sisäisen turvallisuuden ohjausryhmä hyväksyi linjaukset 5.12.2018.

2. TURVALLISUUSSUUNNITTELUN TAVOITTEET

Kunnassa turvallisuustyön tarkoituksena on turvallisen elinympäristön luominen ja ylläpito. Tämä tarkoittaa sellaisen olotilan saavuttamista, jossa kunnan asukkaiden ja kunnan alueella toimivien yritysten ja yhteisöjen sekä kunnan oman toiminnan turvallisuusriskit ovat pienimmillään ja ilkeiden, rikollisuuden, vahinkojen sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisy on tehokasta.

Turvallisuustyön tavoitteena on ylläpitää ja parantaa paikallista turvallisuutta vähentämällä ja ennalta ehkäisemällä rikoksia, häiriöitä ja onnettomuuksia sekä niistä aiheutuvia vahinkoja sekä ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Yhtenä tärkeänä keinona tavoitteen saavuttamiseksi on turvallisuussuunnittelu.

2.1. Turvallisuus

Turvallisuus on laaja käsite. Turvallisuus ja turvallisuuden tunne ovat asioita, jotka jokainen ihminen kokee hieman eri tavalla ja niihin vaikuttavat lukuisat asiat. Hyvä turvallisuus syntyy yleisesti useiden eri tekijöiden yhteisvaikutuksesta. Turvallisuutta edistävät koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, hyvin suunniteltu liikenneympäristö ja avun saanti silloin, kun sitä tarvitaan sekä varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat vastuuseen teoistaan. Osa turvallista ympäristöä on myös varautuminen erilaisiin normaaliajan poikkeus- ja häiriötilanteisiin sekä suuronnettomuuksiin.

Kunnalle turvallisuus merkitsee lisäksi kilpailuetua. Turvallisen kunnan on helpompi houkutella asukkaita ja yritystoimintaa alueelleen kuin kunnan, joka joutuu julkisuuteen onnettomuuksien ja rikosten seurauksena. Onnettomuuksien ja rikosten ennalta estävän työn merkitystä lisää myös se, että kerran menetetty hyvä maine on vaikea hankkia takaisin.

Turvallisuuden ylläpitämisessä ja edistämisessä painottuu entistä enemmän ennalta estävä toiminta. Ennalta estävässä työssä asioihin pyritään vaikuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tämä tarkoittaa turvallisuusasioiden laaja-alaista huomioimista jo suunnitteluvaiheessa, esimerkiksi asunto- ja yhdyskuntasuunnittelussa sekä

liikennesuunnittelussa. Paikallinen turvallisuussuunnittelu on väline ennalta ehkäisevän työn lisäämiseksi ja edelleen kehittämiseksi.

2.2 Tyrnävän kunnan turvallisuustyön tavoitteet

Tyrnävän kunnan turvallisuussuunnitelma päivitetään vuosittain. Turvallisuussuunnitelma valmistellaan niin, että uusi kunnanhallitus voi käsitellä ja vahvistaa sen heti valtuustokautensa alussa. Valtuustokauden aikana pyritään saavuttamaan asetetut tavoitteet.

Kansallinen sisäisen turvallisuuden ohjelma antaa suuntaviivoja Tyrnävän kunnan turvallisuustyölle ja kunta haluaa olla mukana kehittämässä kansallista turvallisuutta. Tyrnävän kunnan turvallisuustyön tavoitteet on kuitenkin asetettu Tyrnävän paikallisen turvallisuustilanteen mukaan.

Tyrnävän kunnan turvallisuustyön tavoitteet vuosille 2021 - 2026 ovat:

- Paikallisen turvallisuussuunnittelun ja –työn kehittäminen toimivaksi kokonaisuudeksi
- Turvallisuusyhteistyön luominen ja parantaminen Tyrnävän kunnan alueella toimivien yritysten, järjestöjen ja yhdistysten kanssa sekä eri viranomaistahojen kanssa.
- Koulutus ja osaamisen kehittäminen
- Kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen
- Väkivallan, perhe- ja lähisuhdeväkivallan ennalta ehkäisevä työ sekä em. jo kokemaan joutuneiden tuki- ja auttamistoimenpiteiden parantaminen
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Liikenneturvallisuuden parantaminen
- Kuntalaisten turvallisuustietoisuuden parantaminen, kiinnostuksen lisääminen sekä yhteistyön parantaminen

2.2.1 Sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden huomioiminen Tyrnävän kunnan turvallisuustyössä

Sisäisen turvallisuuden ohjelma antaa yhteisiä tavoitteita sisäisen turvallisuuden parantamiselle. Tyrnävän kunta ottaa turvallisuustyössään huomioon nämä yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet sekä toteuttaa niitä omalta osaltaan paikallisen turvallisuustilanteen puitteissa.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu on sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa paikallisella tasolla, jossa kansalliset tavoitteet sovitetaan yhteen paikallisen turvallisuustilanteen analyysin tuottaman tiedon kanssa.

2.2.2 Paikallisen turvallisuussuunnittelun ja -työn kehittäminen

Tyrnävän kunnan yksi tärkeimmistä tavoitteista on luoda toimiva järjestelmä turvallisuustyölle. Turvallisuussuunnittelusta pyritään tekemään toimiva ja luonteva osa kunnan toimintaa niin, että turvallisuussuunnitelma saadaan toimimaan käytännössä eikä se jää vain yhdeksi paperiksi pöytälaatikkoon. Tavoite on saada turvallisuustyö osaksi normaalia toimintaa. Kun työ tehdään alusta asti kunnolla ja tunnollisesti, on sitä helppo jatkaa tulevaisuudessa luontevasti. Turvallisuustyön kehittämisen tavoitteena on luoda pysyvä turvallisuuskulttuuri.

Paikallinen turvallisuustyö on kokonaisturvallisuuden parantamista. Kokonaisturvallisuuteen kuuluu kaikki arjen turvallisuudesta poikkeusolojen ja suuronnettomuuksien varautumiseen.

2.2.3 Turvallisuusyhteistyön parantaminen

Turvallisuussuunnittelussa yhteistyö on tärkeä keino, ja tämä edesauttaa turvallisuuteen liittyvien asioiden tarkastelua kokonaisuutena. Käytännön tekemisen tasolla yhteistyön tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa eri alojen asiantuntijat työskentelevät yhdessä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Ihmisiin ja yrityksiin kohdistuvien häiriöiden, onnettomuuksien ja rikosten ennalta estäminen edellyttää laajaa yhteistyötä. Toimivaa ja jatkuvaa yhteistyötä tulee olla eri sektoreiden ja toimijoiden välillä. *Toimiva yhteistyö edellyttää säännöllisyyttä, pysyvyyttä ja yhteisiä toimintamalleja, jotka ovat kaikkien työhön osallistuvien tiedossa.* Lisäksi yhteistyön muuttaminen käytännön toiminnaksi edellyttää, että se liittyy eri toimijoiden strategiseen johtamiseen ja ohjaamiseen sekä toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Turvallisuussuunnittelua ja turvallisuustyötä ei tule katsoa turvallisuussuunnitteluun osallistuvien henkilöiden ”ylimääräiseksi” työksi, vaan kiinteäksi osaksi heidän perustehtäväänsä. *Turvallisuustyön tulee olla automaattisesti osa jokapäiväistä toimintaa.*

Yhteistyö tulee luoda sellaiseksi, että kaikki osapuolet ovat turvallisuustyössä tasavertaisia keskenään eikä yksi taho johda tai dominoi koko turvallisuustyöhön ja – suunnitteluun osallistuvaa ryhmää. Jokaisella turvallisuustyöhön osallistuvalla tulee olla yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa päätöksen tekoon ja toiminnan etenemiseen. Asioista päätetään yhdessä. Tarkoituksena on luoda vankka luottamus ja kunnioitus eri tahojen välille, jotta turvallisuusyhteistyö sujuisi mahdollisimman luontevasti ja kaikkien yhteisen edun mukaisesti.

2.2.4 Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Tavoitteena on nostaa turvallisuusosaamisen tasoa. Osaamisen ylläpitäminen on jatkuva haaste. Koulutuksen ja osaamisen kehittämisellä tuetaan kokonaisturvallisuuden säilymistä pitämällä huoli siitä, että turvallisuustyötä tekevät ovat ajantasalla ja ammattitaitoisia. Eri aloilla täytyy olla valmius tunnistaa riskejä ja tarvittaessa puuttua niihin. Lisäksi ammattitaitoisten tahojen on helpompi auttaa apua tarvitsevia tilanteen sitä vaatiessa sekä hoitaa valistustyötä.

Koulutuksella ja osaamisen kehittämisellä voidaan parantaa aikuisten ja lasten valmiuksia suojata itseään ja lähiympäristöään. Samoin koulutuksella voidaan varmistaa se, että eri tahot saavat kokonaisnäkemyksen ja perusvalmiudet huolehtia turvallisuuden edistämisestä.

2.2.5 Tapaturmien ja onnettomuuksien vähentäminen ja ehkäisy

Tyrnävän kunnan turvallisuustyön tavoitteena on ehkäistä tapaturmia sekä vähentää niiden määrää lisäämällä yleistä turvallisuutta. Tapaturmia voidaan ehkäistä esimerkiksi puuttumalla kiinteistöjen ja ympäristön turvallisuuteen. Tavoitteena on kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen.

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat ovat keskeinen kansanterveysongelma Suomessa. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien osuus on kolme neljäsosaa kaikista tapaturmista. Useissa kansainvälisissäkin vertailuissa Suomen tapaturmatilanne näyttää huolestuttavalta. Eikä paikallisessa turvallisuusarvioinnissakaan tapaturmatilanne ollut hyvä.

2.2.6 Väkivallan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Keskeisimpiä tavoitteita väkivallan ehkäisyssä ovat väkivallan uhrin tunnistaminen entistä paremmin, palvelujen kattavampi saatavuus sekä väkivallan uhrin tunnistamisessa ja auttamisessa olevien osaamisen kehittäminen. On tärkeää, että väkivaltaan puututaan ennakoivasti ja että uhri saa asianmukaista ja oikea-aikaista apua.

Pahoinpitelyjen määrä on kasvanut tasaisesti koko Suomessa viimeisten parin kymmenen vuoden aikana. Lisäksi väkivalta on vakava ongelma, jonka vähäiseenkin määrään tulee puuttua. Myös Tyrnävän kunnassa ilmenee väkivaltaa niin turvallisuuskyselyn kuin poliisin tilastojenkin perusteella.

2.2.7 Syrjäytymisen ehkäisy

Tavoite on vähentää syrjäytymistä ja mahdollistaa ammattitaitoisen avun saanti jo syrjäytyneille. Syrjäytymisen ehkäisyn kannalta erittäin tärkeää on eri alojen ja järjestöjen ja yhteisöjen välinen *yhteistyö*. Syrjäytymisen ennalta ehkäisy ja syrjäytymiskiirteen katkaisu edellyttää usean eri toimijan yhtäaikaista toimia ja varhaista puuttumista. Tärkeitä toimintoja syrjäytymisen ehkäisyn kannalta ovat ehkäisevä sosiaalityö, varhainen puuttuminen lasten ja nuorten ongelmiin sekä terveystalveluiden ja päihdepalveluiden saatavuus.

Syrjäytymisen ehkäisyyn liittyy myös harvaan asuttujen alueiden turvallisuus, etenkin palveluiden saatavuus. Haja-asutusalueidenkin turvallisuus ja palveluiden saatavuus on taattava. Kylätoiminnalla on tärkeä tehtävä turvallisuuden ja turvallisuuden tunteen ylläpitämisessä. Järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan merkitys korostuu harvaan asutuilla alueilla.

2.2.8 Liikenneturvallisuuden parantaminen

Liikenneturvallisuuden parantamiseen kuuluu yleisenä tavoitteena liikenneonnettomuuksien määrän vähentäminen ja niiden vakavuuden lieventäminen. Lisäksi liikenneympäristön tulee olla viihtyisä, ehkäistä riskien ottamista ja rohkaista turvalliseen liikkumiseen ja liikennekäyttäytymiseen. Liikenneturvallisuus nitoutuu olennaisesti yhteen vapaa-ajan turvallisuuden kanssa.

Liikenne on suuri turvallisuustekijä nykyaikana. Henkilövahinkoon johtaneita tieliikenneonnettomuuksia tapahtui Suomessa vuonna 2020 3586. Vuosittain näissä onnettomuuksissa kuolee noin 200 - 250 ja loukkaantuu vakavasti noin 500 ihmistä.

2.2.9 Kuntalaisten turvallisuustietoisuuden lisääminen

Turvallisuustyön tavoitteena on saada kuntalaiset kiinnostumaan omasta ja lähiympäristönsä turvallisuudesta sekä parantaa kuntalaisten tietoisuutta turvallisuuteen liittyvistä asioista. Yleisturvallisuutta parannetaan kaikkien yhteistyöllä ja yhteisellä välittämisellä.

Turvallisuuteen vaikuttavia toimijoita on paljon. Kunnalla on tärkeä tehtävä peruspalvelujen tuottajana. Valtion viranomaisista poliisi on näkyvin turvallisuuspalveluiden tuottaja. *Turvallisuuden kannalta tärkeä tekijä on kuitenkin ihminen itse. Kaikki vaikuttavat itse toiminnallaan ja valinnoillaan omaan ja lähiympäristönsä turvallisuuteen.* Toiminnan ja valintojen pohjaksi täytyy olla tarjolla riittävästi tietoa riskeistä ja niiden poistamisesta. Tämän tiedon levittämisessä viranomais- ja järjestötoiminnalla on merkittävä tehtävä.

3. TOIMENPITEET TURVALLISUUSTAVOITTEIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Jotta turvallisuustavoitteet toteutuisivat, on nimettävä konkreettisia toimenpiteitä. Toimenpiteet nimetään, niille luodaan aikataulu sekä asetetaan vastuutahot tai henkilöt. Toimenpiteet ja niiden toteutus käsitellään toimintasuunnitelmassa.

4. TURVALLISUUSTAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA VALVONTA

Jotta kaikki turvallisuussuunnittelussa ja toimintasuunnitelmissa asetetut tavoitteet voitaisiin saavuttaa, on asetettava selkeät seurantamenetelmät ja vastuut. Turvallisuustyötä tulee kartoittaa ja edistää tarkastelemalla säännöllisin väliajoin työn etenemistä. Jos työn etenemisessä tai aikatauluissa huomataan puutteita, on niihin puututtava. Turvallisuustyöhön tehdään ns. välietappeja, jolloin kartoitetaan missä turvallisuustyön vaiheessa ollaan menossa, pysytäänkö aikataulussa ja pysähdytään miettimään voidaanko työn etenemistä ja laatua parantaa joillakin lisätoimenpiteillä. Seurannan ja valvonnan tulee olla säännöllistä ja joustavaa, mutta tiukkaa.

Seurannassa on hyvä käyttää apuna vuosittain laadittavaa toimintasuunnitelmaa. Toimintasuunnitelmasta löytyy seuraavan vuoden tavoitteet ja aikataulut sekä vastuut ja tietysti toimenpiteet.

Tarkemmat toimenpiteet toteutuksen seurannasta ja seurannan toteutuksesta nimetään toimintasuunnitelmassa.

Turvallisuussuunnittelutyöryhmän/johtoryhmän jäsenet:

Vesa Anttila, kunnanjohtaja, yleisjohto

Jarno Kilpinen, talous- ja hallintojohtaja, kj:n sijainen

Teija Eskola, henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja vt. sivistysjohtaja

Hannu Komu, tekninen johtaja, operatiivinen sijainen

Paavo Kuusela, toimitusjohtaja, Tyrnävän Vesihuolto

Mikko Lehtinen, viestintäpäällikkö

Asiantuntijoita tarvittaessa ja tilanteesta riippuen

TYRNÄVÄN KUNNAN TURVALLISUUSTYÖ
TOIMINTASUUNNITELMA 2021 - 2026

SISÄLTÖ

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

1. PAIKALLISEN TURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN

- 1.1 Turvallisuusosaamisen kehittäminen
- 1.2 Pelastussuunnittelu ja valmiussuunnittelu
- 1.3 Turvallisuusyhteistyön parantaminen

2. LIIKENNETURVALLISUUS

3. PERHE- JA LÄHISUHDEVÄKIVALTA

4. ARJEN TURVALLISUUS; VÄKIVALTA, KIUSAAMINEN, SYRJÄYTYMINEN, ONNETTOMUUDET JA TAPATURMAT

- 4.1 Väkivallan ehkäisy
- 4.2 Koulukiusaaminen ja siihen puuttuminen
- 4.3 Syrjäytymisen ehkäisy
- 4.4 Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy

5. TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN SEURANTA

TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TURVALLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Turvallisuustyö on osa kunnan normaalia toimintaa. Se tukee kunnan elinkeinotoiminnan ja elinympäristön kehittämistä sekä kunnan tulostavoitteita. Käytännön turvallisuustyö on osa kunnan kaikkien toimialojen työtä. Jokaisella toimialalla on erityispiirteitä, jotka vaikuttavat siihen, miten käytännössä turvallisuustyötä tehdään. Lisäksi turvallisuustyö on yhteistyötä kunnan ja kunnan ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Turvallisuustyö on ennalta ehkäisevää toimintaa onnettomuuksien, vaaratilanteiden, rikollisen toiminnan sekä muun turvallisuutta heikentävän toiminnan torjumiseksi sekä toimintavalmiuksien luomiseksi näiden tilanteiden varalta.

1. PAIKALLISEN TURVALLISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN

Turvallisuustyön yksi tärkeimmistä tavoitteista on luoda toimiva järjestelmä turvallisuustyön tekemiselle käytännössä. Turvallisuustyöstä pyritään tekemään toimiva ja luonteva osa kunnan toimintaa niin, että se muodostuu osaksi normaalia, jokapäiväistä toimintaa (turvallisuuskulttuuri).

1.1 Turvallisuusosaamisen kehittäminen

Turvallisuustyön kehittämisen ja parantamisen kannalta on erittäin tärkeää, että turvallisuustyössä mukana olevat tuntevat vastuunsa ja tehtävänsä. Turvallisuustyö etenee vain, jos esimiestasolla on tietoa, taitoa ja sitoutumista viedä asioita eteenpäin. Turvallisuustyö tulee siis aloittaa esimiestason perehdyttämisestä turvallisuustyöhön. Turvallisuustyön edellytys on, että johto sitoutuu turvallisuustyön tekemiseen. Organisaation kannalta on tärkeää luoda pysyvä turvallisuuskulttuuri.

Toimenpiteet esimiestason turvallisuusosaamisen kehittämiseksi:

- Turvallisuusseminaari esimiehille;
 - o Tyrnävän turvallisuustyö, turvallisuustyön merkitys, esimiesten merkitys turvallisuustyössä, koulutuksen tarve, yhteistyön merkitys jne.
- Esimiehille järjestetään koulutusta ja harjoituksia turvallisuusasioiden tiimoilta tarpeen vaatimassa laajuudessa
- Tavoitteena on parantaa eri tahojen välistä yhteistyötä osaamisen ja tiedon saannin parantamiseksi

Toimenpiteet muun turvallisuusosaamisen parantamiseksi:

- Järjestetään koulutusta turvallisuustyössä mukana oleville tehtävän mukaan
- Parannetaan eri tahojen asiantuntijaryhmien koulutusta eri tilanteiden varalle
- Opettajien ym. opetusta antavien turvallisuusosaamisen parantaminen, jotta opetukseen osallistuvilla on mahdollista saada oikeaa tietoa asioista
 - o liikenneturvallisuus, läheisväkivalta, nettigrooming jne.

1.2 Pelastussuunnittelu ja valmiussuunnittelu

Pelastussuunnittelu on tärkeä osa turvallisuustyötä. Kiinteistökohtaisilla pelastussuunnitelmissa on olennainen osa omatoimisessa varautumisessa ja turvallisuuden ylläpitämisessä sekä toiminnan jatkumisessa poikkeusoloissa. Pelastussuunnitelmat laaditaan kunkin kiinteistön ja toimijan omaan käyttöön, mutta jos varautuminen on joka paikassa onnistunutta, parantaa se koko kunnan kokonaisturvallisuutta.

Pelastussuunnittelulla varaudutaan mahdollisiin poikkeamiin normaalitilassa sekä poikkeusoloihin ja siksi sen merkitystä tulee korostaa. On tärkeää tietää etukäteen mitä missäkin tilanteessa tulee tehdä; vaaratilanteessa ei enää ehditä miettiä vaan silloin tulee toimia. Tämän vuoksi kaikki kiinteistössä toimivat on koulutettava pelastussuunnitelman sisältöön.

Erittäin tärkeä asia on myös koko kunnan valmiussuunnittelu, jonka tarkoituksena on koota kunnan ja sen eri toimialojen henkilöstö- ja materiaaliressurit sekä näin kohottaa kunnan

valmiutta normaaliajan suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varalta. Valmiussuunnittelu takaa sen, että toimia voidaan jatkaa myös poikkeusoloissa. Valmiussuunnitelmaan on kerätty tiedot poikkeusoloissa toimimisesta.

Toimenpiteet pelastussuunnitelmien ajantasaistamiselle ja lainmukaisuudelle:

- Tyrnävän yleisen turvallisuuden sekä kiinteistökohtaisen turvallisuuden parantamisen kannalta edellytetään, että vähintäänkin jokaisessa lain mukaan pelastussuunnitteluvelvoitteisessa kiinteistössä tulee olla ajantasainen ja kattava pelastussuunnitelma.
- Pelastussuunnitelma on koulutettava kiinteistön henkilökunnalle tai asukkaille ja koulutuksista on pidettävä kirjaa.
- Päivitetyt pelastussuunnitelmat on toimitettava joka vuosi sovitulle taholle syyskuun loppuun mennessä (kunta ja pelastuslaitos)
- Jotta pelastussuunnitelmat ja –suunnittelu olisi kattavaa, järjestetään turvallisuusorganisaatioihin kuuluville ja pelastussuunnitelmien päivittämisestä vastaaville asianmukaista koulutusta (EA1 ja EA2)
- Järjestetään asianmukaista koulutusta turvallisuusorganisaatioiden jäsenille
- eri tahojen välisen yhteistyön parantaminen pelastussuunnittelun laadun takaamiseksi

Toimenpiteet valmiussuunnitelman päivittämiselle:

- Tyrnävän kunnassa on valmiussuunnitelma → päivitys ajan tasalle vuosittain + harj.
 - o Eri osastojen valmiussuunnitelmien päivittäminen, henkilövarauksien päivittäminen → Liittäminen koko kunnan valmiussuunnitelmaan
- Poikkeusolojen suunnitelmat päivitetään vuosittain marraskuun loppuun mennessä. Samalla merkitään yhteenvetolehdelle kunkin osion vastuuhenkilö ja päiväys milloin tarkistukset on tehty.

1.3 Turvallisuusyhteistyön parantaminen

Yhteistyö on tärkeä keino turvallisuustyössä. Yhteistyö edesauttaa turvallisuuteen liittyvien asioiden tarkastelua kokonaisuutena. Eri toimijoiden aktiivinen osallistuminen

turvallisuustyöhön edistää myös kuntalaisten aktiivista osallistumista oman ja lähiympäristönsä turvallisuuden vahvistamiseen.

Hyvä yhteistyö tuo esille laajemmasti turvallisuusongelmia ja –riskejä sekä myös positiivisia asioita. Eri tahoilla, järjestöillä ja yrityksillä ym. on myös hyvin paljon erilaista ammattitaitoa ja – tietoa, joka on hyödyllistä turvallisuustyön kannalta. Turvallisuustyössä on tärkeää, että mahdollisimman moni näkökulma ja idea otetaan huomioon. Lisäksi eri tahoilla voi olla hyvinkin erilaiset mahdollisuudet vaikuttaa kuntalaisiin. Yhteistyöllä pyritään siis myös siihen, että tavoitetaan mahdollisimman monen kuntalaisen huomio.

Yhteistyön suurin merkitys on siinä, että hyvässä ja toimivassa yhteistyössä erilainen osaaminen kohtaa ja lopputuloksena syntyy tulos, jota mikään yksittäinen toimija ei olisi yksinään pystynyt saamaan aikaan. Tämä edellyttää, että kaikkien yhteistyöhön osallistuvien osaamista kunnioitetaan ja arvostetaan.

Toimenpiteet turvallisuusyhteistyön parantamiseksi:

- Koolle kutsuminen / muu yhteydenotto.
 - o kerrotaan mistä on kyse, miksi yhteistyö on tärkeää, mitä sillä tavoitellaan sekä pyritään herättämään laajaa keskustelua → luodaan yhdessä toimivat puitteet yhteistyölle.
- Parannetaan yhteistyötä kunnan alueella toimivien yritysten, järjestöjen ja yhdistysten kanssa (MLL, seurakunta, urheiluseurat, 4H, kyläyhdistykset, yritykset yms.)
- Luodaan yhdessä toimiva kokonaisuus yhteistyön ylläpitämiselle
- Otetaan eri järjestöjä, yhteisöjä ym. mukaan turvallisuustyöhön

Vastuut: Turvallisuussuunnittelutyöryhmä/johtoryhmä

Tarkoituksena on luoda vankka luottamus ja kunnioitus eri tahojen välille, jotta turvallisuustyö sujuisi mahdollisimman luontevasti ja kaikkien yhteisen edun mukaisesti. Toimiva yhteistyö edellyttää säännöllisyyttä, pysyvyyttä ja yhteisiä toimintamalleja, jotka ovat kaikkien työhön osallistuvien tiedossa. Lisäksi yhteistyön muuttaminen käytännön toiminnaksi edellyttää, että se liittyy eri toimijoiden strategiseen johtamiseen ja ohjaamiseen sekä toiminnan ja talouden suunnitteluun.

Yhteistyön merkitys turvallisuustyössä korostuu myös turhien päällekkäisyyksien poistamisessa. Monet teemat linkittyvät toisiinsa tavalla tai toisella. Näin ollen on tärkeää tiedottaa ja olla yhteydessä muihin toimijoihin. Turhaa päällekkäisyyttä tulee välttää ja se on helppoa silloin, kun tiedottaminen ja yhteistyö ovat avointa.

2. LIIKENNETURVALLISUUS

Liikenneturvallisuustyö on jo hyvällä tasolla, sillä Tyrnävän kunnassa on laadittu liikenneturvallisuustyön koulutus-, valistus-, ja tiedotussuunnitelma (KVT-suunnitelma). KVT – suunnitelman laatimiseen on kuulunut myös liikenneturvallisuuden kartoitus. KVT - suunnitelma on valmis ja se on julkistettu. Toimenpiteet suunnitelman toimeenpanemiselle aloitettiin vuonna 2009.

Toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi:

- KVT-suunnitelma toteutetaan käytännössä!
- Pyritään parantamaan ja ylläpitämään eri tahojen välistä yhteistyötä
- Korostetaan tavallisen ihmisen vaikutusta liikenneturvallisuuteen valistamalla ja neuvomalla kuntalaisia vauvasta vaariin.
- Liikenneturva – päivä? Heijastin – kampanja? yms.
- Poliisin näkyvyyden lisääminen (poliisin resurssit?)
- Nopeusrajoitusten tarkistus Tyrnävän kunnan alueen tieosuuksilla

Vastuut: Liikenneturvallisuustyöryhmä

3. PERHE- JA LÄHISUHDEVÄKIVALTA

Tyrnävän kunnassa on laadittu perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen toimenpideohjelma. Perhe- ja lähisuhdeväkivallan vastainen työ on käynnistynyt perehdyttämällä eri laitosten (esim. koulujen) työntekijöitä ohjelmaan. Ohjelman perehdyttämistä ja toteuttamista käytännössä jatketaan.

Toimenpiteet perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi:

- Perhe – ja lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen toimenpideohjelman toteuttaminen käytännössä
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan uhrin tunnistamisessa ja auttamisessa mukana olevien osaamista kehitetään; toimenpideohjelman järjestelmällinen ja käytännön läheinen kouluttaminen ja muu osaamisen kehittäminen
- Varmistetaan, että perhe- ja läheisväkivaltaan liittyvää tietoa on riittävästi saatavilla kuntalaisille ja eri toimijoille
- Yhteistyön parantaminen eri tahojen välillä etenkin sen vuoksi, että uhri saa asianmukaista ja oikea-aikaista apua.

Vastuut: Sosiaalitoimi, hyvinvointialue

4. ARJEN TURVALLISUUS; VÄKIVALTA, KIUUSAAMINEN, SYRJÄYTYMINEN, ONNETTOMUUDET JA TAPATURMAT

Kaikki vaikuttavat itse omalla toiminnallaan ja valinnoillaan omaan ja lähiympäristönsä turvallisuuteen. Toiminnan ja valintojen pohjaksi täytyy olla tarjolla riittävästi tieto riskeistä ja niiden poistamisesta

4.1 Väkivallan ehkäisy

Keskeisiä tavoitteita ovat väkivallan uhrin tunnistaminen entistä paremmin, palvelujen kattavampi saatavuus sekä väkivallan uhrin tunnistamisessa ja auttamisessa olevien osaamisen kehittäminen. On tärkeää, että väkivaltaan puututaan ennakoivasti ja että uhri saa asianmukaista ja oikea-aikaista apua.

Toimenpiteet väkivallan ehkäisemiseksi:

- Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen toimenpideohjelma toteuttamista käytännössä jatketaan; soveltaminen muuhunkin väkivaltaan
- Helpotetaan avun saamista; laaja tiedottaminen avun antajista
- Lasten ja nuorten valistaminen ja puuttuminen kiusaamiseen
- Eri tahojen välisen yhteistyön parantaminen uhrin tunnistamiseksi ja auttamiseksi sekä väkivaltaisen henkilön auttamiseksi

4.2 Koulukiusaaminen ja siihen puuttuminen

Koulukiusaaminen on vakava asia. On tärkeää, että jokainen koulukiusattu saa apua ongelmaansa ja voi luottaa siihen, että kiusaamisen ei anneta jatkua. Kiusatun lisäksi täytyy myös muistaa kiusaajan tilanne ja selvittää perimmäiset syyt kiusaamiselle.

Toimenpiteet koulukiusaamisen ehkäisemiselle ja siihen puuttumiselle:

- Tehdään selkeät ohjeet koulukiusaamiseen puuttumiseen ja ennen kaikkea toteutetaan niitä käytännössä ja ehkäistään ennalta.
- Vanhempien ja koulujen välinen yhteistyö – myös toiminnan suunnittelussa

- Kiusaamisen syiden selvittäminen
- Huomioidaan kiusattu sekä kiusaaja
- Avun hakemisen helpottaminen; vähennetään juorukellon leiman saamisen mahdollisuutta (esim. koko luokalle järjestettävä kirjallinen, nimetön kysely)
- Kiusaamisesta puhuminen, oppilaiden ”herättäminen”, oppilaat mukaan kiusaamisen ehkäisytyöhön; mahdollisuus vaikuttaa
- Eri tahojen välisen yhteistyön parantaminen

4.3 Syrjäytymisen ehkäisy

Syrjäytymisen ennalta ehkäisy ja syrjäytymiskiirteen katkaisu edellyttää usean eri toimijan yhtäaikaista toimia ja varhaista puuttumista. Tärkeitä toimintoja syrjäytymisen ehkäisyn kannalta ovat ehkäisevä sosiaalityö, varhainen puuttuminen lasten ja nuorten ongelmiin sekä terveyspalveluiden ja päihdepalveluiden saatavuus. Lisäksi syrjäytymisen ehkäisyssä on tärkeä tukea ja luoda yhteisöllisyyttä, harrastusmahdollisuuksia ja mahdollisuuksia tulla yhteisöjen jäseniksi.

Toimenpiteet syrjäytymisen ehkäisemiseksi:

- Yhteistyön parantaminen eri tahojen välillä
- Harrastusmahdollisuuksien ja -toiminnan luominen – mahdollisuus tutustua erilaisiin harrastuksiin
- Yhteisöjen ja järjestöjen tukeminen ja kannustaminen
- Eri palveluiden saatavuudesta tiedottaminen laajasti → tavoitetaan jokainen kuntalainen
- Avun saamisen parantaminen ja syrjäytyneiden kanssa työskentelevien osaamisen kehittäminen
- oppilashuollon ja opinto-ohjauksen kehittäminen
- Syrjäytymisvaarassa olevien tukeminen

4.4 Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy

Turvallisuustyön tavoitteena on ehkäistä tapaturmia ja vähentää niiden määrää lisäämällä yleistä turvallisuutta. Tavoitteena on kodin, vapaa-ajan ja liikkumisen turvallisuuden parantaminen

Osa tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyä ovat kiinteistöjen turvallisuus, pelastussuunnittelu, varautuminen ja asumisen turvallisuus, yleisten paikkojen turvallisuus sekä liikenneympäristön turvallisuus. Yleisturvallisuutta voidaan parantaa vain kaikkien yhteistyöllä ja yhteisellä välittämisellä.

Toimenpiteet tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi:

- Liikenneturvallisuuden parantaminen; KVT – suunnitelman toimeenpano (Liikenneturvallisuuden koulutus-, valistus- ja tiedotussuunnitelma)
- Pelastussuunnittelun ajantasaistaminen ja toiminnan toteutuminen käytännössä
- Kuntalaisten turvallisuustietoisuuden ja kiinnostuksen lisääminen
- Kaikenlaisen turvallisuustiedon löytämisen helpottaminen
- Erilaiset kampanjat ja teemat; liikenneturvallisuus, 112 – päivä, pimeällä liikkuminen / heijastin jne. (järjestetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa)
- Eri tahojen välisen yhteistyön parantaminen, jotta turvallisuus ja turvallisuustyö saavuttaisivat mahdollisimman monen kuntalaisen.
- Poliisin näkyvyyden lisääminen
- Pienet ja selkeät ”muistutukset” / infojutut paikallisissa lehdissä! (esim. muistutetaan heijastimesta pimeinä aikoina, muistutetaan palovaroittimen testauksesta ym.)

5. TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN SEURANTA

Turvallisuustyön tuloksia tulee seurata ja arvioida. Seuranta on säännöllistä ja turvallisuustyön etenemisestä raportoidaan kaikille työhön osallistuville. Näin voidaan arvioida, onko yhteistyö tuloksellista, kohdistuuko työ oikeisiin kohteisiin ja tekevätkö eri osa puolet kokonaisuuden kannalta olennaista työtä.

Turvallisuustyön toimeenpanon varmistamiseksi turvallisuussuunnittelutyöryhmä (jory), yhteistyöryhmät sekä kunnanhallitus kokoontuvat säännöllisesti seuraamaan toimeenpanon etenemistä ja tuloksia. Säännöllisellä ja avoimella arvioinnilla ja raportoinnilla voidaan poistaa yhteistyön esteitä ja varmistaa tuloksellinen toiminta. Tulokset ovat tärkeä motivaatiotekijä; sellaiseen työhön, joka tuottaa tuloksia, osallistutaan.

Turvallisuustyön etenemisestä, tuloksista ja toimeenpanosta raportoidaan säännöllisesti Tyrnävän kunnan verkkosivuilla ja paikallisissa lehdissä.

Seurantasuunnitelma:

- Turvallisuussuunnittelutyöryhmä (jory) kokoontuu säännöllisin väliajoin ja riittävän useasti toimenpiteiden etenemisen varmistamiseksi
- Yhteistyöryhmät kokoontuvat säännöllisesti ja riittävän usein toimenpiteiden toteutumisen vaatimin väliajoin
- Kunnanhallituksessa käsitellään turvallisuustyötä ja sen etenemistä kerran vuodessa tai tarpeen vaatiessa useammin
- Tyrnävän verkkosivuilla ja paikallisissa lehdissä ja/tai sosiaalisessa mediassa ilmoitetaan turvallisuustyön etenemisestä aina silloin, kun turvallisuustyössä tapahtuu jotain merkittävää
- Yksiköiden pelastussuunnittelun ajantasaisuutta kontrolloidaan siten, että yksiköt toimittavat päivitettyt pelastussuunnitelmansa osastopäälliköille aina syyskuun loppuun mennessä (Samalla päivitetty suunnitelma toimitetaan myös pelastuslaitokselle!)

Tarkemmat aikataulut toimenpiteiden toteuttamiselle ja seurannalle sovitaan turvallisuustyön tekijöiden kesken (yhteistyöryhmissä), kun suunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa ja toimenpiteiden toteuttaminen voi alkaa.